

ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Jaromíra Jirsy jako soudce zpravodaje a soudců Vladimíra Sládečka a Pavla Šámala o ústavní stížnosti stěžovatelky **Elektrárna Chvaletice, a. s.**, se sídlem v Chvaleticích, K Elektrárně 227, zastoupené JUDr. Petrem Zákouckým, LL.M., advokátem se sídlem v Praze 1, V Celnici 1034/6, proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci č. j. 60 A 5/2022-213 ze dne 22. 6. 2022, za účasti **Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci**, jako účastníka řízení, a **a) Ministerstva životního prostředí**, se sídlem v Praze 10, Vršovická 1442/65, **b) Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic, z. s.**, se sídlem v Brně, Údolní 567/33, **c) Frank Bold Society, z. s.**, se sídlem v Brně, Údolní 567/33, **d) Greenpeace Česká republika, z. s.**, se sídlem v Praze 8, Prvního pluku 143/12, **e) obce Veltruby**, se sídlem ve Veltrubech, Sportovní 239, **f) Pardubického kraje**, se sídlem v Pardubicích, Komenského nám. 125, a **g) Zelené pro Pardubicko, z. s.**, se sídlem v Pardubicích, Bartoňova 831, jako vedlejších účastníků řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Ústavní stížností se stěžovatelka domáhá zrušení v záhlaví citovaného usnesení, neboť je přesvědčena, že jí byla porušena její ústavně zaručená práva, a to právo na podnikání podle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 16 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina EU“), právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 47 Listiny EU (dále jen „Listina“) a právo na rovné postavení před soudem podle čl. 37 odst. 3 Listiny; stěžovatelka zároveň namítá porušení čl. 1, 2, 4, 90 a 96 odst. 2 Ústavy České republiky. Stěžovatelka dále navrhuje, aby Ústavní soud odložil vykonatelnost napadeného rozhodnutí; alternativně žádá o přednostní projednání věci.

II. Rekapitulace procesního vývoje a obsah napadeného rozhodnutí

2. Klíčovou otázkou v původně projednávané věci je stanovení emisních limitů pro Elektrárnu Chvaletice. Krajský úřad Olomouckého kraje (dále jen „krajský úřad“) rozhodnutím č. j. KUOK 78464/2021 ze dne 23. 7. 2021 změnil integrované povolení podle § 19a odst. 2 a 6 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), pro zařízení stěžovatelky a udělil jí výjimku z emisních limitů pro rtuť a oxidy dusíku stanovených prováděcím rozhodnutím Komise EU. Uvedená výjimka byla udělena pro všechny bloky zařízení na dobu šesti let. Vedlejší účastník a) rozhodnutím č. j. MZP/2021/550/1135 ze dne 25. 11. 2021 rozhodnutí krajského úřadu částečně změnil a částečně potvrdil; limity i doba trvání výjimky zůstaly zachovány.

3. Proti citovanému rozhodnutí vedlejšího účastníka a) brojili vedlejší účastníci b) a c) správní žalobou, ve které zároveň navrhovali přiznání odkladného účinku. Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) rozsudkem č. j. 60 A 5/2022-156 ze dne 4. 3. 2022 rozhodnutí vedlejšího účastníka a) zrušil, neboť dospěl k závěru, že nedostatečně zjistil skutkový stav věci pro udělení výjimky nejméně pro třetí až šestý rok trvání; o návrhu na přiznání odkladného účinku krajský soud nerozhodoval s ohledem na včasnost vydání meritorního rozhodnutí. Citovaný rozsudek následně zrušil Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) rozsudkem č. j. 10 As 100/2022-85 ze dne 23. 5. 2022, neboť krajský soud nepřihlédl ke skutečnosti, že zjištěný skutkový stav se bude v průběhu trvání výjimky nevyhnutelně měnit.

4. V návaznosti na kasační rozhodnutí NSS krajský soud ústavní stížností napadeným usnesením přiznal žalobě vedlejších účastníků b) a c) odkladný účinek podle § 73 odst. 2 soudního řádu správního; dospěl k závěru, že nepřiznáním odkladného účinku by hrozila závažná újma na životním prostředí. Tvrzení stěžovatelky o hrozící újmě v řádech miliard korun a potenciálním zastavení provozu elektrárny se podle krajského soudu pohybují v rovině odhadů. Krajský soud dále uvedl, že na emisní výjimku neexistuje nárok; zvolila-li stěžovatelka tento postup, vystavila se riziku, že jí výjimka udělena nebude a že bude muset v určitém (pravděpodobně krátkém) časovém horizontu splnit požadavky evropské legislativy. Stěžovatelka se podle krajského soudu pohybuje v tržní ekonomice, a proto by neměla mít výhodnější podmínky oproti ostatním provozovatelům spalovacích zařízení, kteří snižují emise za účelem ekologičtějšího provozu. Krajský soud konečně uvedl, že veřejný zájem na ochraně životního prostředí v daném případě převáží nad tvrzeným veřejným zájmem na zásobování obyvatelstva tepelnou energií.

III. Argumentace stěžovatelky a vyjádření k ústavní stížnosti

5. Stěžovatelka tvrdí, že přiznání odkladného účinku je pro ni likvidační, neboť napadeným usnesením jí byla fakticky odejmuta výjimka z emisních limitů bez meritorního soudního přezkumu. Příslušný krajský úřad bude podle stěžovatelky v návaznosti na napadené usnesení povinen změnit její integrované povolení a stanovit emisní limity podle závěrů o nejlepších dostupných technikách mezi závazné podmínky provozu; tyto limity však stěžovatelka nedokáže plnit a zařízení bude nucena odstavit, neboť nezbytná modernizace dosud probíhala v souladu se závazným harmonogramem a její dokončení je v řádu měsíců nemožné (jednotlivé technologie nelze instalovat najednou, jejich provoz je nutné podrobit zkušebnímu provozu, apod.). Požadované

úrovně emisí nelze dosáhnout ani omezením výroby — limity se totiž nevztahují na celkové množství znečišťujících látek, ale na jejich koncentraci.

6. Krajský soud podle stěžovatelky svévolně absolutizoval údajnou závažnou újmu hrozící životnímu prostředí (přestože byla orgány ochrany životního prostředí v rámci správního řízení vyloučena), zatímco k závažné újmě hrozící stěžovatelce odmítl přihlédnout, i když ji přesvědčivě osvědčila. Stěžovatelka by musela zastavit provoz zařízení, což by vedlo k majetkové újmě v řádech miliard korun (ve formě ušlého zisku, skutečné škody, výkonu zástavního práva na obchodním závodu a nemovitostech, ztráty úvěrovatelnosti a veřejnoprávních sankcí). Byť na výjimku není nárok, stěžovatelka legitimně očekávala, že při splnění zákonných požadavků jí nebude odepřena.

7. Stěžovatelka konečně tvrdí, že krajský soud svévolně dospěl k závěru, že veřejný zájem na ochraně životního prostředí převažuje nad veřejným zájmem na zásobování obyvatelstva energií, aniž by provedl test proporcionality a individuální posouzení dané věci. Odstavení provozu zařízení by se kupříkladu negativně odrazilo na ceně a stabilitě dodávek elektrické energie, zastavení dodávek tepla do obcí Chvaletice a Trnávka, či zaměstnanosti v regionu. Krajský soud podle stěžovatelky opominul zvážit probíhající energetickou krizi umocněnou válečným konfliktem na Ukrajině; své závěry odůvodnil pouze odkazem na judikaturu, která není pro daný případ přílehlavá.

8. Soudce zpravodaj vyzval krajský soud a vedlejší účastníky řízení, aby se k ústavní stížnosti vyjádřili. Krajský soud odkázal na obsah napadeného usnesení, vedlejší účastník řízení a) Ústavnímu soudu sdělil, že svá práva nebude v řízení uplatňovat, a vedlejší účastníci řízení d) a f) se ve stanovené lhůtě nevyjádřili. Zbývající vedlejší účastníci řízení shodně navrhli, aby Ústavní soud ústavní stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou, a to s ohledem na absenci ústavněprávní roviny stížnosti a skutečnost, že stěžovatelce samotným napadeným usnesením žádná újma nevzniká. Soudce zpravodaj uvedená vyjádření vedlejších účastníků stěžovatelce s ohledem na naléhavost věci k případné replice nezaslal, neboť dospěl k závěru, že neobsahují žádné nové argumenty, které by ústavní stížnost již nepokrývala.

IV. Předpoklady řízení před Ústavním soudem

9. Ústavní stížnost byla podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatelka byla účastnicí v řízení u krajského soudu [srov. § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“)]. Ústavní stížnost je včasná, neboť byla podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení napadeného usnesení (§ 72 odst. 3 téhož zákona), a není nepřijatelná ve smyslu § 75 odst. 1 téhož zákona, protože stěžovatelka vyčerpala všechny procesní prostředky, které jí soudní řád správní k ochraně jejího práva poskytuje; stěžovatelka je řádně zastoupena advokátem (§ 30 odst. 1 téhož zákona) a Ústavní soud je k projednání ústavní stížnosti příslušný.

V. Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

10. Ústavní soud posoudil obsah ústavní stížnosti, kterou se stěžovatelka domáhá zrušení usnesení krajského soudu o přiznání odkladného účinku správní žalobě, a dospěl k závěru, že jde o zjevně neopodstatněný návrh. Podle čl. 83 Ústavy je Ústavní soud soudním orgánem ochrany ústavnosti; jeho pravomoc v individuálních věcech je vybudována především na zásadě přezkumu věcí pravomocně skončených, v nichž

skutečnost, že soudní rozhodnutí zasahuje do základních práv a svobod stěžovatele, nelze napravit v rámci soustavy obecných soudů [nález sp. zn. III. ÚS 62/95 ze dne 30. 11. 1995 (N 78/4 SbNU 243)]. Rozhodnutí o přiznání (nepřiznání) odkladného účinku je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy, tedy dočasné, a nelze z něj předjímat rozhodnutí ve věci samé (viz usnesení sp. zn. III. ÚS 172/21 ze dne 16. 2. 2021, či usnesení sp. zn. III. ÚS 1796/18 ze dne 30. 7. 2019). Posouzení podmínek pro přiznání odkladného účinku je zásadně věcí rozhodujícího soudu a podstatou ústavního přezkumu tohoto dílčího rozhodnutí proto může být jen omezený test ústavnosti, tj. posouzení, zda usnesení o přiznání odkladného účinku žalobě mělo zákonný podklad, bylo vydáno příslušným orgánem a není projevem svévole [srov. nález sp. zn. II. ÚS 221/98 ze dne 10. 11. 1999 (N 158/16 SbNU 171)].

11. Ústavní soud dospěl k závěru, že uvedeným testem napadené usnesení krajského soudu prošlo, neboť bylo vydáno příslušným soudem na základě § 73 odst. 2 soudního řádu správního a zároveň bylo ústavně konformním způsobem odůvodněno. Na rozdíl od stěžovatelky Ústavní soud nepovažuje závěry krajského soudu svévolné či jinak excesivní. Krajský soud neabsolutizoval závažnou újmu hrozící životnímu prostředí, aniž by vzal v úvahu újmu hrozící stěžovatelce, nýbrž zdůraznil, že stěžovatelka spojuje tvrzenou újmu s úplným zastavením provozu elektrárny, jež je jako důsledek přiznání odkladného účinku spíše spekulací. Stěžovatelka sama v ústavní stížnosti poukazuje na skutečnost, že k případnému odstavení dojde až v důsledku možného stanovení emisních limitů mezi závazné podmínky provozu příslušným krajským úřadem v dalším řízení. Krajský soud nadto při hodnocení hrozící újmy na straně stěžovatelky vzal v úvahu podnikatelskou strategii stěžovatelky, která se vystavila riziku, že bude v případě neudělení výjimky muset v krátkém časovém horizontu odpovídající emisní limity plnit.

12. Lze přisvědčit stěžovatelce, že krajský soud podrobně nevysvětlil, proč podle něj veřejný zájem na ochraně životního prostředí v daném případě převáží nad veřejným zájmem na zásobování obyvatelstva elektrickou energií a teplem. Takový závěr je však možné považovat za srozumitelný a logický právě s ohledem na závěr krajského soudu, že úplné zastavení provozu elektrárny jako přímý důsledek přiznání odkladného účinku zůstává spíše spekulací. Aniž by Ústavní soud hodnotil věcnou správnost uvedených závěrů krajského soudu, na základě výše uvedeného lze uzavřít, že odůvodnění upřednostnění ochrany životního prostředí ze strany krajského soudu s ohledem na povahu rozhodnutí o odkladném účinku za svévolné považovat nelze.

13. Protože Ústavní soud nezjistil, že by napadeným usnesením byla porušena ústavně zaručená práva stěžovatelky, její ústavní stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu. O návrhu na odklad vykonatelnosti Ústavní soud samostatně nerozhodoval, a to s ohledem na dobu uplynulou mezi podáním ústavní stížnosti a jejím vyřízením; tento návrh pak sdílí osud ústavní stížnosti.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 13. září 2022

Za správnost:
Jana Němečková

Jaromír Jírša v. r.
předseda senátu